

Zistenia z dotazníkového prieskumu v gymnáziách o adaptácii žiakov na výchovno-vzdelávací proces po obnovení prezenčného vzdelávania a o zmenách vo výchovno-vzdelávacom procese v poadaptačnom období v školskom roku 2020/2021

Prostredníctvom on-line dotazníka (aplikácia FORMS) Štátna školská inšpekcia získala informácie o charaktere adaptačného procesu, ktorý mal pripraviť žiakov štvorročného, päťročného a osemročného vzdelávacieho programu gymnázia na plnohodnotné prezenčné vzdelávanie, pričom sa očakávalo, že prezenčné vzdelávanie bude reflektovať dôsledky predchádzajúceho dištančného vzdelávania.

Dotazník zisťoval:

- mieru účasti žiakov na dištančnom vzdelávaní a dôvody, pre ktoré sa časť žiakov do tejto formy vzdelávania nezapájala;
- vlastnosti adaptačného procesu, ktorý mal pripraviť žiakov na plnohodnotné prezenčné vzdelávanie (existencia plánu; typy problémov pri nastavovaní parametrov adaptačného procesu);
- opatrenia, ktoré školy prijímali na zaistenie bezpečného návratu žiakov do školy;
- prínosy adaptačného obdobia pre žiakov a učiteľov;
- odhad miery negatívneho vplyvu prerušenia prezenčného vzdelávania na vedomosti, zručnosti a postoje žiakov;
- zmeny vo výchovno-vzdelávacom procese v poadaptačnom období vyvolané dôsledkami dištančného vzdelávania;
- spôsoby podpory žiakov ohrozených školským neúspechom;
- nastavenie spôsobov a foriem hodnotenia a klasifikácie žiakov;
- oblasti, v ktorých školy očakávajú podporu na to, aby sa lepšie zvládali dôsledky prerušeného prezenčného vzdelávania, resp. aby boli lepšie pripravené na podobné situácie aj v budúcnosti.

Dáta boli spracované v štatistickom softvéri SPSS.

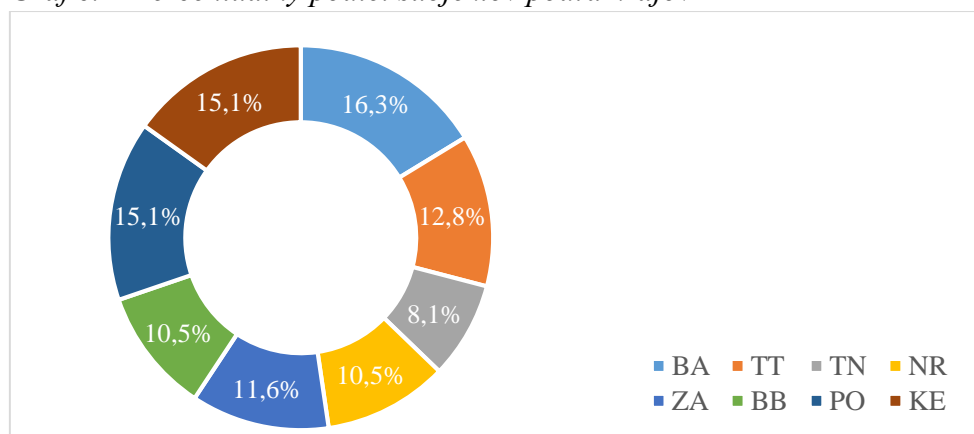
Dotazník bol zaslaný 101 riaditeľom a riaditeľkám gymnázií, pričom vybraná vzorka respondentov reprezentovala percentuálne zastúpenie tohto druhu škôl v jednotlivých krajoch, ich veľkostný typ a typ zriaďovateľa. Dotazník vo vymedzenom časovom období vyplnilo 86 riaditeľiek a riaditeľov škôl (návratnosť 85,1 %, pričom najnižšia návratnosť bola v Nitrianskom a Trenčianskom kraji na úrovni 69,2 %, resp. 70 % a najvyššia návratnosť v Trnavskom kraji na úrovni 100 %).

1. Základné údaje o školách, ktoré sa zúčastnili dotazníkového prieskumu

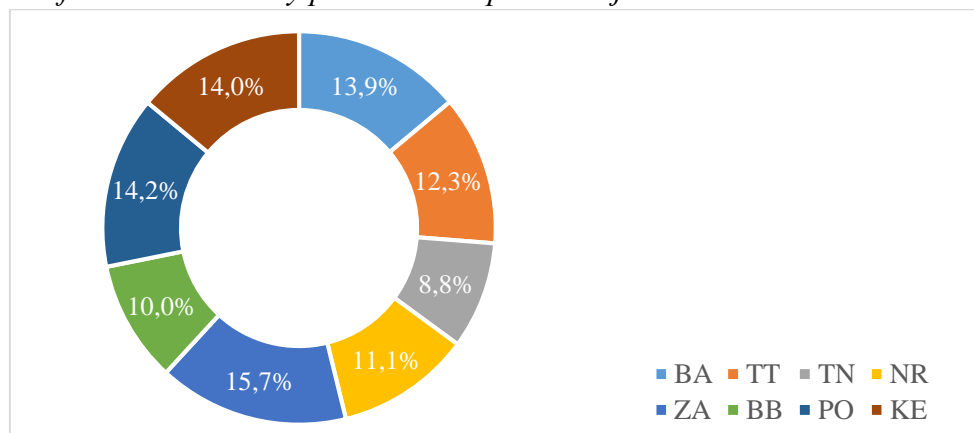
Tab. č. 1 Počet škôl a počet žiakov podľa krajov

Kraj	Počet škôl	Celkový počet žiakov	Z nich počet žiakov so ZZ ¹	Z nich počet žiakov pochádzajúcich z rodín v HN ²
BA	14	4 078	137	0
TT	11	3 616	47	4
TN	7	2 586	42	0
NR	9	3 252	51	3
ZA	10	4 593	52	1
BB	9	2 930	69	13
PO	13	4 156	30	4
KE	13	4 100	85	14
SR	86	29 311	513	39

Graf č. 1 Percentuálny podiel subjektov podľa krajov

Graf č. 2 Percentuálny podiel žiakov podľa krajov

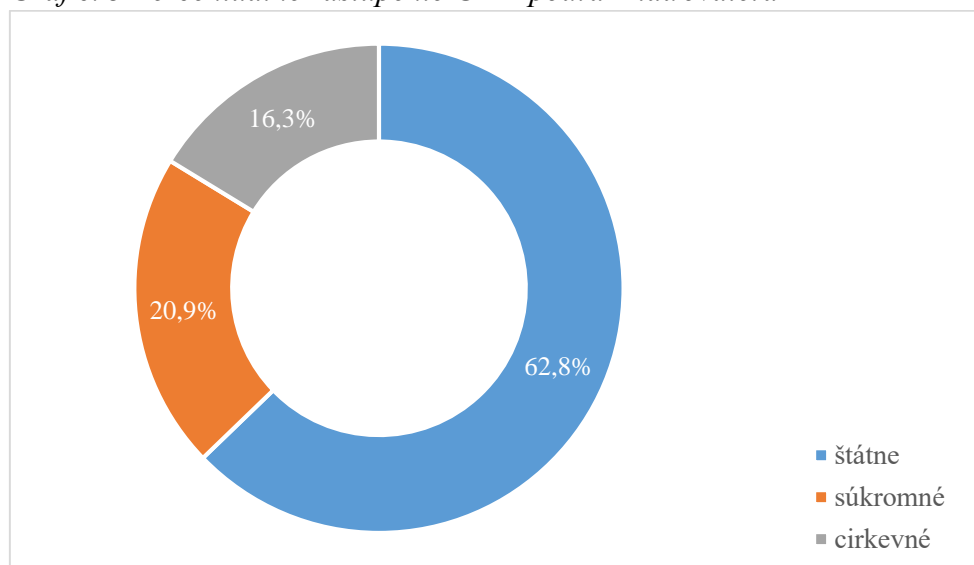
¹ Žiak so zdravotným znevýhodnením (ZZ) – žiak, ktorý je zdravotne postihnutý; žiak, ktorý je chorý alebo zdravotne oslabený; žiak s vývinovými poruchami; žiak s poruchami správania. Pre účely dotazníka je za žiaka so zdravotným znevýhodnením považovaný každý žiak, na ktorého sa vzťahuje predchádzajúca charakteristika, pričom jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú diagnostikované zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

² Žiak pochádzajúci z rodiny v hmotnej núdzi (HN) – žiak, ktorý pochádza z rodiny, ktorá poberá dávky v hmotnej núdzi a zákonný zástupca žiaka túto skutočnosť preukáže riaditeľovi školy.

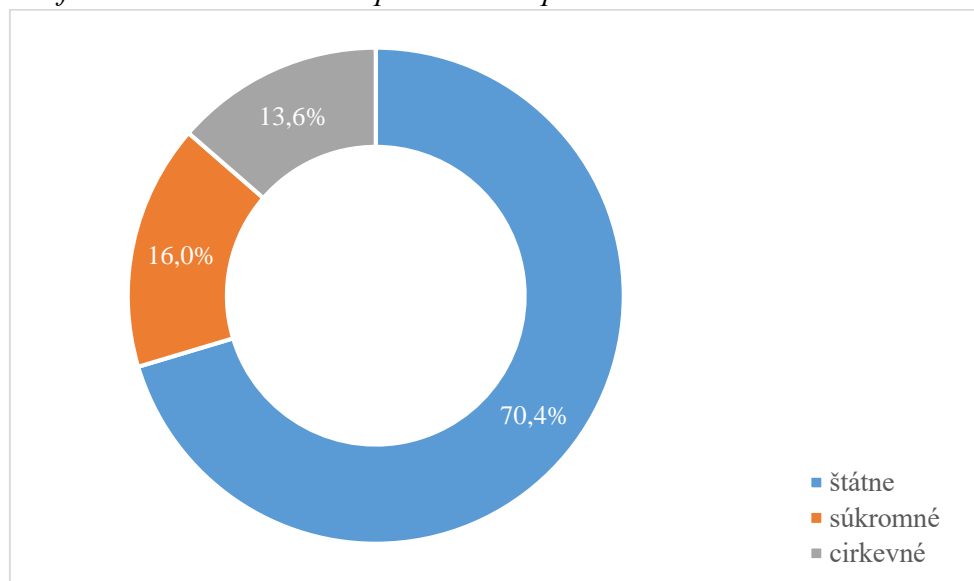
Tabuľka č. 2 Prehľad o počte škôl a žiakov podľa zriaďovateľa

Zriaďovateľ	Počet subjektov	Celkový počet žiakov	Z nich počet žiakov so ZZ	Z nich počet žiakov pochádzajúcich z rodín v HN
obec/samosprávny kraj/okresný úrad v sídle kraja	54	20 628	312	29
iná právnická osoba alebo fyzická osoba	18	4 693	101	5
štátom uznaná cirkev alebo náboženská spoločnosť	14	3 990	100	5
SR	86	29 311	513	39

Graf č. 3 Percentuálne zastúpenie GYM podľa zriaďovateľa

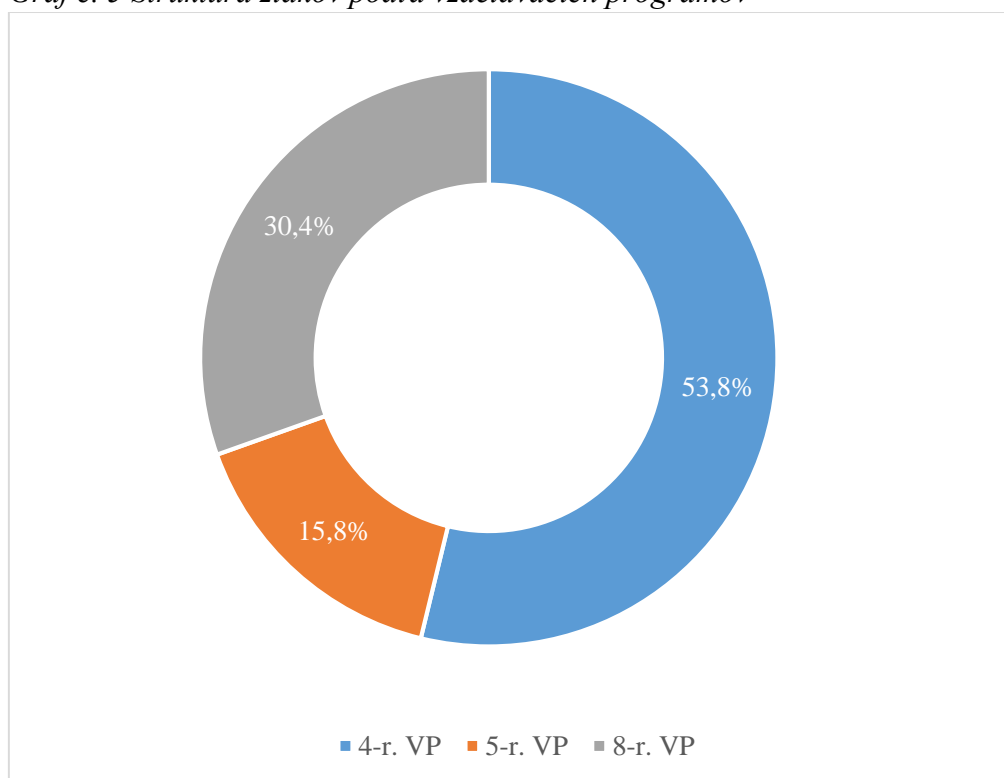
Graf č. 4 Percentuálne zastúpenie žiakov podľa zriaďovateľa

Tabuľka č. 3 Prehľad o počte škôl a žiakov podľa vzdelávacích programov

Kraj	Počet škôl	Počet intaktných ³ žiakov 4-r. VP ⁴	Počet intaktných žiakov 5-r. VP	Počet intaktných žiakov 8-r. VP	Celkový počet žiakov so ZZ	Celkový počet žiakov z rodín v HN	Počet žiakov spolu
BA	14	1 811	629	1 501	137	0	4 078
TT	11	1 538	975	1 052	47	4	3 616
TN	7	1 492	449	603	42	0	2 586
NR	9	2 039	298	861	51	3	3 252
ZA	10	2 257	623	1 660	52	1	4 593
BB	9	1 799	329	720	69	13	2 930
PO	13	2 627	731	764	30	4	4 156
KE	13	1 924	518	1 559	85	14	4 100
SR	86	15 487	4 552	8 720	513	39	29 311

Graf č. 5 Štruktúra žiakov podľa vzdelávacích programov

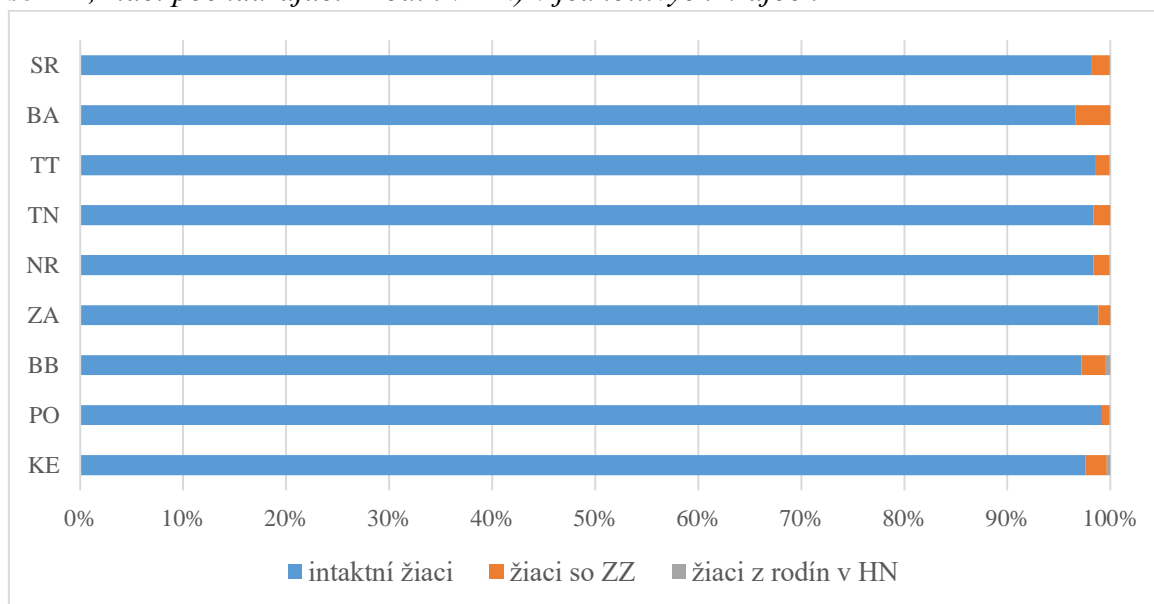

³ Intaktný žiak – žiak patriaci k bežnej populácii. Pre účely dotazníka je za intaktného žiaka považovaný každý žiak, ktorý nepatrí ani do kategórie žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ), ani do kategórie žiakov pochádzajúcich z rodín, ktoré poberajú dávky v hmotnej núdzi (HN).

⁴ VP – vzdelávací program. V gymnáziách sa vzdelávanie uskutočňuje podľa štvorročného vzdelávacieho programu (4-r. VP), päťročného vzdelávacieho programu (5-r. VP) a osemročného vzdelávacieho programu (8-r. VP).

Z údajov v tabuľkách č. 1 až 3 a z grafu č. 6 vyplýva, že do akademického vzdelávania, ktoré ako prípravu na vysokoškolské štúdium poskytujú gymnázia, vstupujú iba v minimálnej miere žiaci patriaci k sociálne zraniteľným skupinám (v tomto prípade žiaci pochádzajúci z rodín, ktoré poberajú dávky v hmotnej núdzi). Z celkového počtu žiakov škôl, ktoré sa zapojili do dotazníkového prieskumu (29 311 žiakov) do tejto skupiny patrilo iba 39 (0,13 %) žiakov.

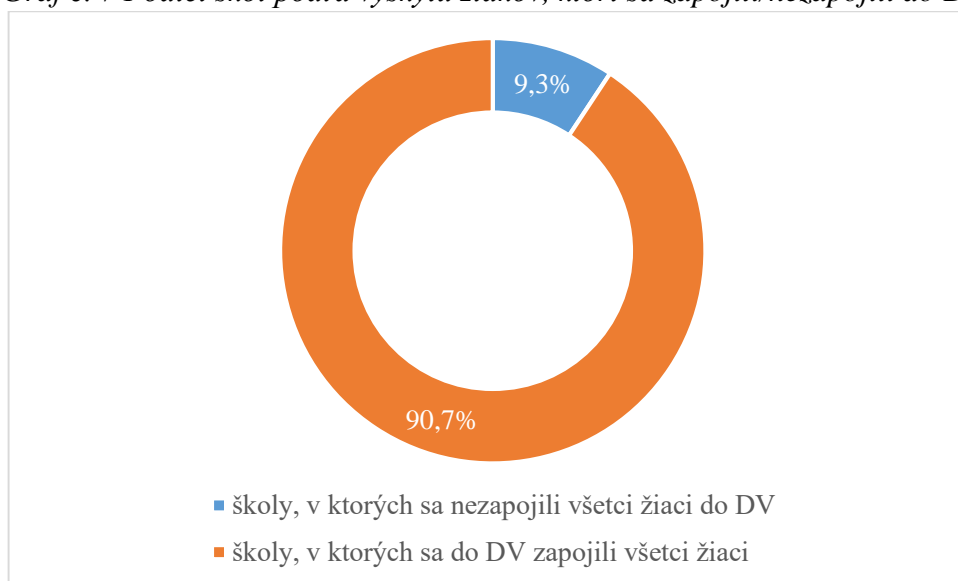
Graf č. 6 Štruktúra žiakov podľa ich zdravotnej a sociálnej charakteristiky (intaktní, žiaci so ZZ, žiaci pochádzajúci z rodín v HN) v jednotlivých krajoch

2. Zapojenie žiakov do dištančného vzdelávania

Dalo sa predpokladať, že v porovnaní s ostatnými druhmi škôl, počet tých žiakov, ktorí sa nezapojili do DV bude v gymnáziách najmenší. To napokon potvrdzujú aj údaje zo série dotazníkových prieskumov Štátnej školskej inšpekcie, do ktorých sa zapojili materské školy, školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, základné školy a stredné odborné školy. Je zrejmé, že vzhľadom na minimálne štandardné sociálne prostredie, z ktorého prevažne žiaci gymnázií pochádzajú, nachádzajú podporu pre vzdelávanie priamo u svojich rodičov a samozrejme žiaci gymnázií sa vyznačujú ambíciou získať vysokoškolské vzdelanie, ktorá sa spája s vyššou mierou usilovnosti a pocitu zodpovednosti. Z týchto dôvodov iba 8 respondentov (9,3 %) uviedlo, že v ich škole boli takí žiaci, ktorí sa nezapojili do DV.

Graf č. 7 Podiel škôl podľa výskytu žiakov, ktorí sa zapojili/nezapojili do DV

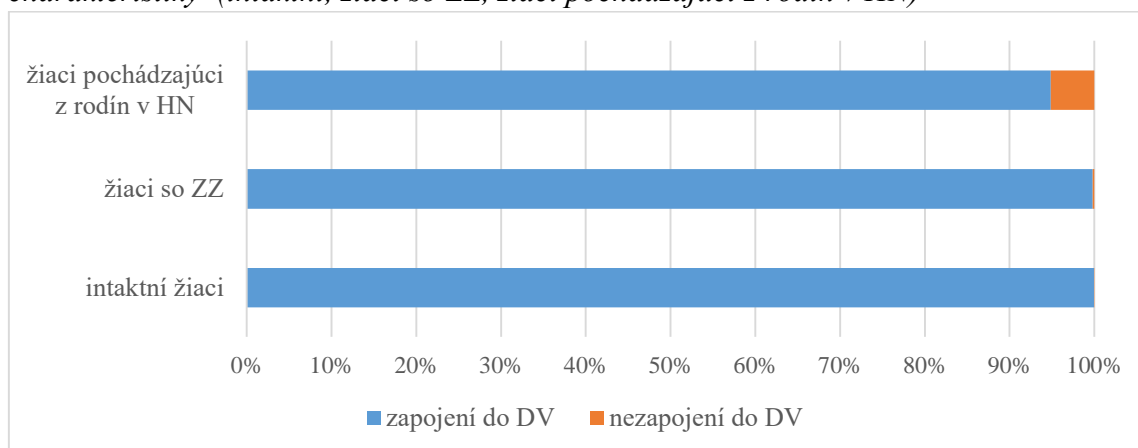

Počet žiakov, ktorí sa nezúčastňovali DV bol úplne zanedbateľný – 17 žiakov z 29 311 (0,06 %).

Tabuľka č. 4 Prehľad o počte žiakov podľa ich zdravotnej a sociálnej charakteristiky (intaktní, žiaci so ZZ, žiaci pochádzajúci z rodín v HN), ktorí sa zapojili/nezapojili do DV v jednotlivých krajoch

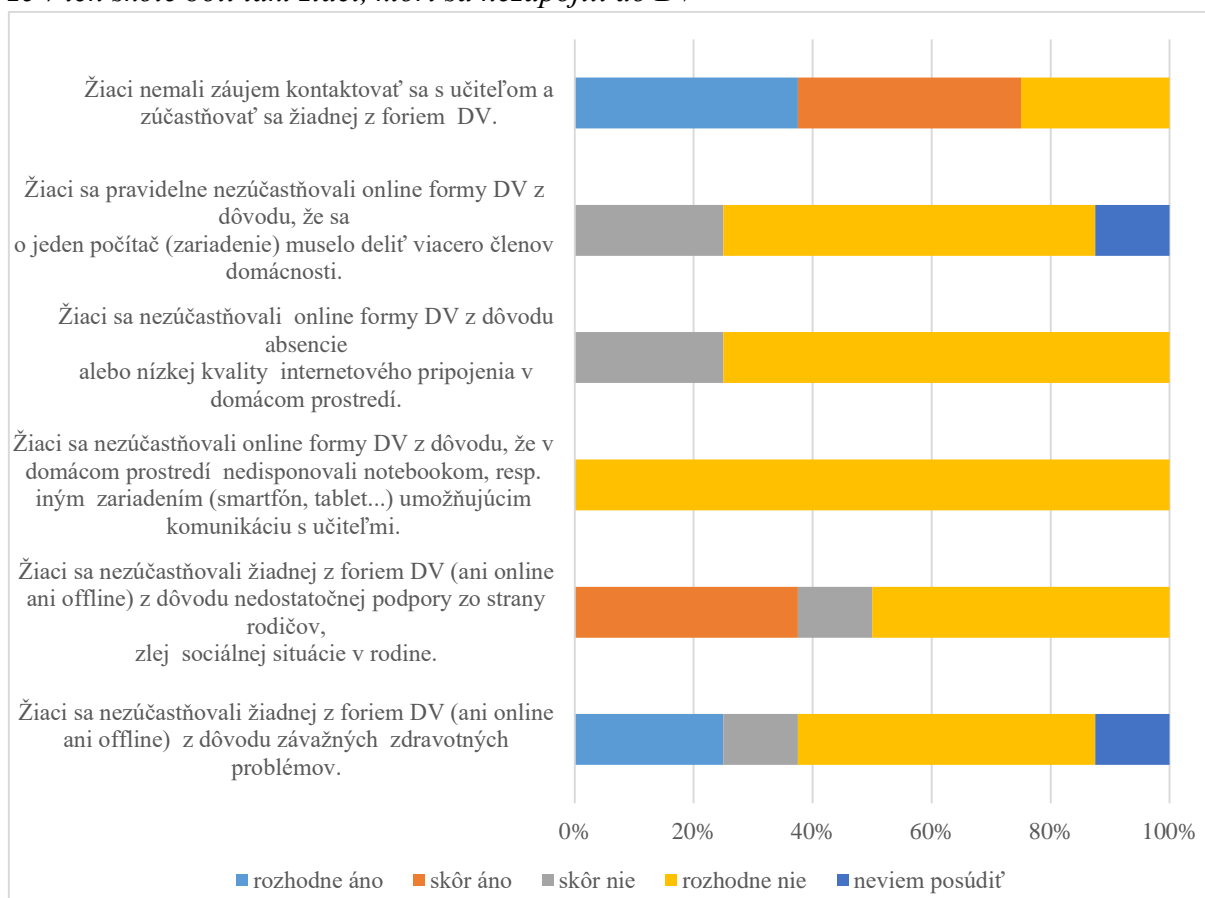
Kraj	intaktní žiaci 4-r. VP		intaktní žiaci 5-r. VP		intaktní žiaci 8-r. VP		intaktní žiaci za všetky VP		žiaci so ZZ za všetky VP		žiaci pochádzajúci z rodín v HN za všetky VP	
	spolu	z nich bez DV	spolu	z nich bez DV	spolu	z nich bez DV	spolu	z nich bez DV	spolu	z nich bez DV	spolu	z nich bez DV
BA	1811	2	629	0	1501	1	3941	3	137	0	0	0
TT	1538	0	975	0	1052	0	3565	0	47	1	4	2
TN	1492	0	449	1	603	0	2544	1	42	0	0	0
NR	2039	5	298	0	861	0	3198	5	51	0	3	0
ZA	2257	0	623	0	1660	0	4540	0	52	0	1	0
BB	1799	0	329	1	720	0	2848	1	69	0	13	0
PO	2627	0	731	0	764	0	4122	0	30	0	4	0
KE	1924	3	518	0	1559	1	4001	4	85	0	14	0
SR	15487	10	4552	2	8720	2	28759	17	513	1	39	2

Graf č. 8 Podiel žiakov, ktorí sa zapojili/nezapojili do DV podľa zdravotnej a sociálnej charakteristiky (intaktní, žiaci so ZZ, žiaci pochádzajúci z rodín v HN)

Aj napriek tomu, že do DV sa v gymnáziách nezapojilo iba 0,06 % žiakov, boli všetci ôsmi riaditelia škôl, kde sa takíto žiaci vyskytovali, požiadaní o odhad príčin, pre ktoré sa tak stalo. Za najčastejšiu príčinu označovali nezujem žiakov byť v kontakte s učiteľom a dištančne sa vzdelávať (75 %) a aj nedostatočnú podporu rodičov (37,5 %). Rozhodne však príčinou ich neúčasti na DV neboli chýbajúce technické prostriedky, ktoré slúžia na online vzdelávanie (PC, tablety, smartfóny...). Avšak vzhľadom na zanedbateľný počet žiakov, ktorí sa DV vôbec nezúčastňovali, majú tieto príčiny skôr epizodický ako systémový charakter.

Graf č. 9 Príčiny neúčasti žiakov na DV podľa vyjadrenia riaditeľov 8 GYM, ktorí uviedli, že v ich škole boli takí žiaci, ktorí sa nezapojili do DV

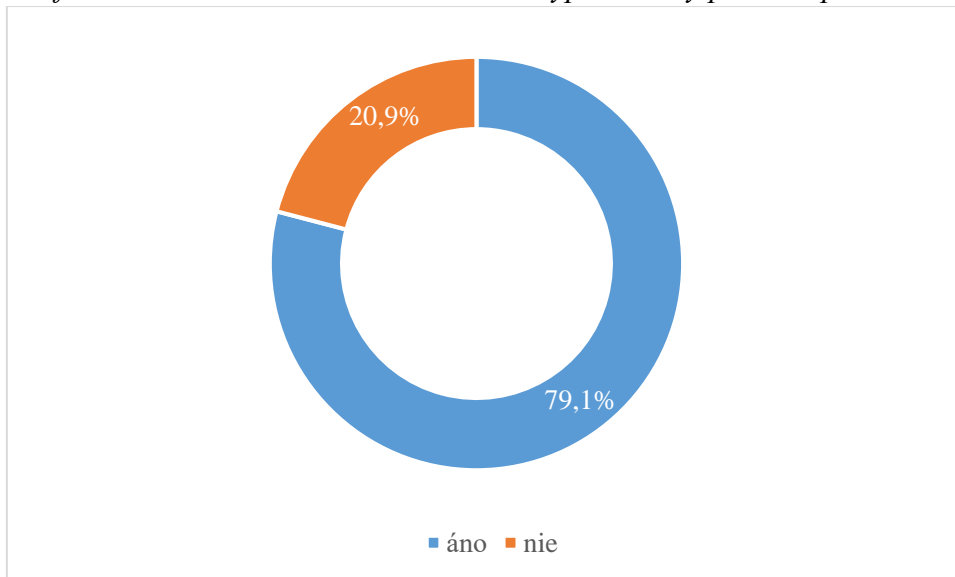

3. Adaptačné obdobie

3.1. Plán adaptačného obdobia

Vzhľadom na relatívne dlhé obdobie, počas ktorého bolo v stredných školách prerušené prezenčné vzdelávanie, ministerstvo školstva po jeho znovuoobnovení odporúčalo školám, aby túto skutočnosť premietli do vytvorenia časového úseku, ktorý bude prípravou žiakov na bežný školský režim. Napriek tomu, že odporúčanie ministerstva skôr smerovalo k základným školám, tak plán adaptačného vzdelávania, ktorého cieľom bola príprava žiakov na plynulý, nestresujúci prechod na plnohodnotné prezenčné vzdelávanie, vypracovalo 79 % gymnázií, ktoré sa prieskumu zúčastnili.

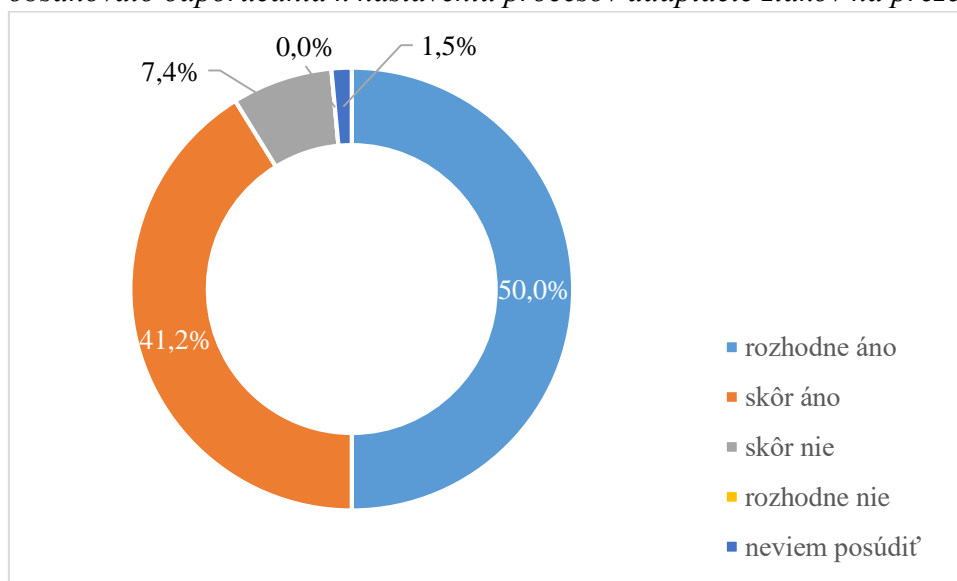
Graf č. 10 Podiel škôl, ktoré mali/nemali vypracovaný plán adaptačného obdobia

Prevažná časť respondentov (91 %) podľa vlastných vyjadrení považovala metodické usmernenie MŠVVaŠ SR (Návrat žiakov do škôl), obsahujúce odporúčania pre školy ako nastaviť pravidlá pre plynulú adaptáciu žiakov na bežné vzdelávanie, za uplatniteľné v podmienkach škôl, ktoré riadia.

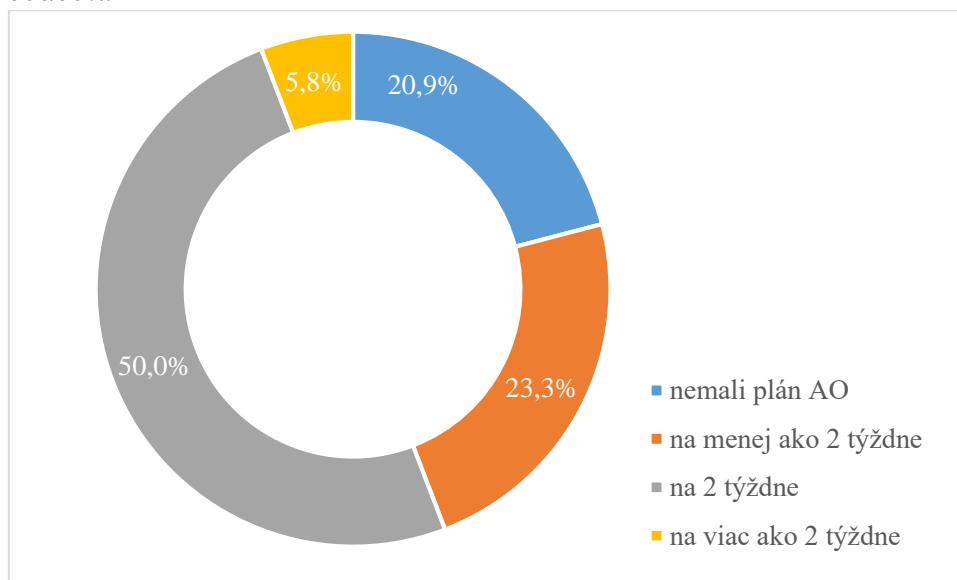
Graf č. 11 Podiel škôl podľa miery uplatňovania metodického usmernenia MŠVVaŠ SR, ktoré obsahovalo odporúčania k nastaveniu procesov adaptácie žiakov na prezenčné vzdelávanie

3.2. Dĺžka adaptačného obdobia

Dĺžku adaptačného obdobia nastavili školy rôzne. Najväčší podiel z nich (50 %) ho stanovil na 2 týždne a približne 23 % škôl na menej ako dva týždne. Iba necelých 6 % škôl adaptačné obdobie predĺžilo nad hranicu 2 týždňov.

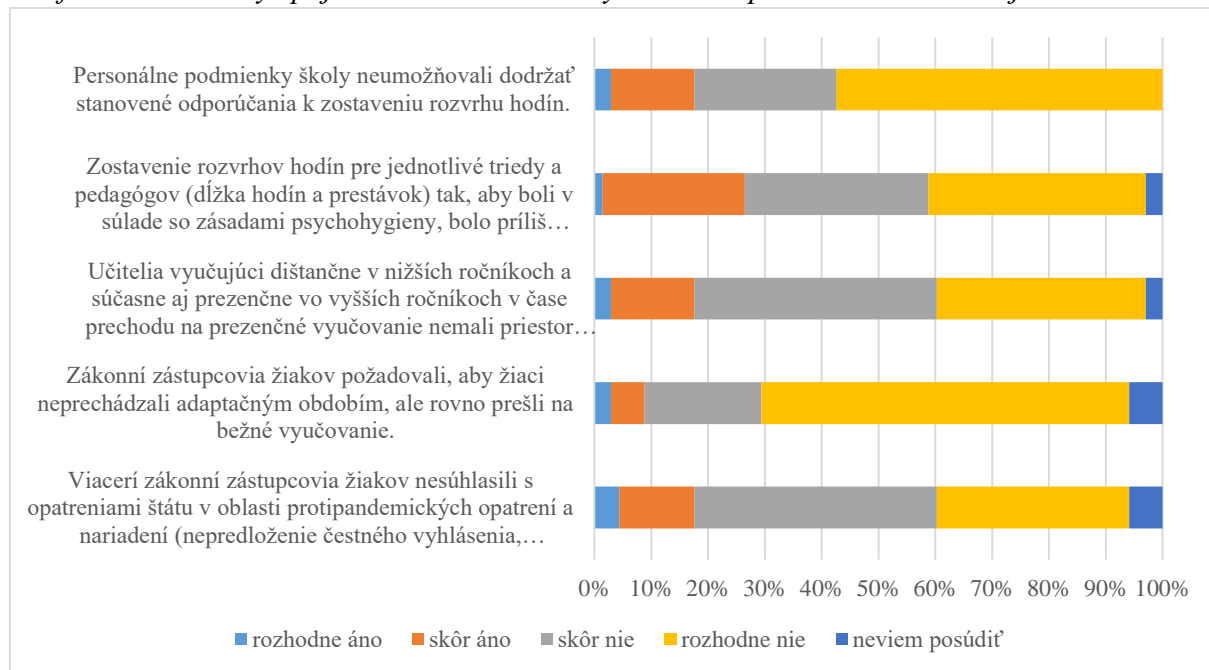
Graf č. 12 Podiel škôl podľa časového rozpätia, na ktoré mali vypracovaný plán adaptačného obdobia

3.3. Problémy spojené s nastavovaním systému adaptačného obdobia

Pri nastavovaní systému adaptácie žiakov na školské prostredie boli školy nútené riešiť problémy, s ktorými sa predtým v takej intenzite nestretli. Za najväčší problém považovali respondenti (cca 26 %) zostavenie rozvrhu vyučovania pre jednotlivé triedy tak, aby bol v súlade s psychohygienickými zásadami.

Graf č. 13 Problémy spojené s nastavovaním systému adaptačného obdobia a jeho realizáciou

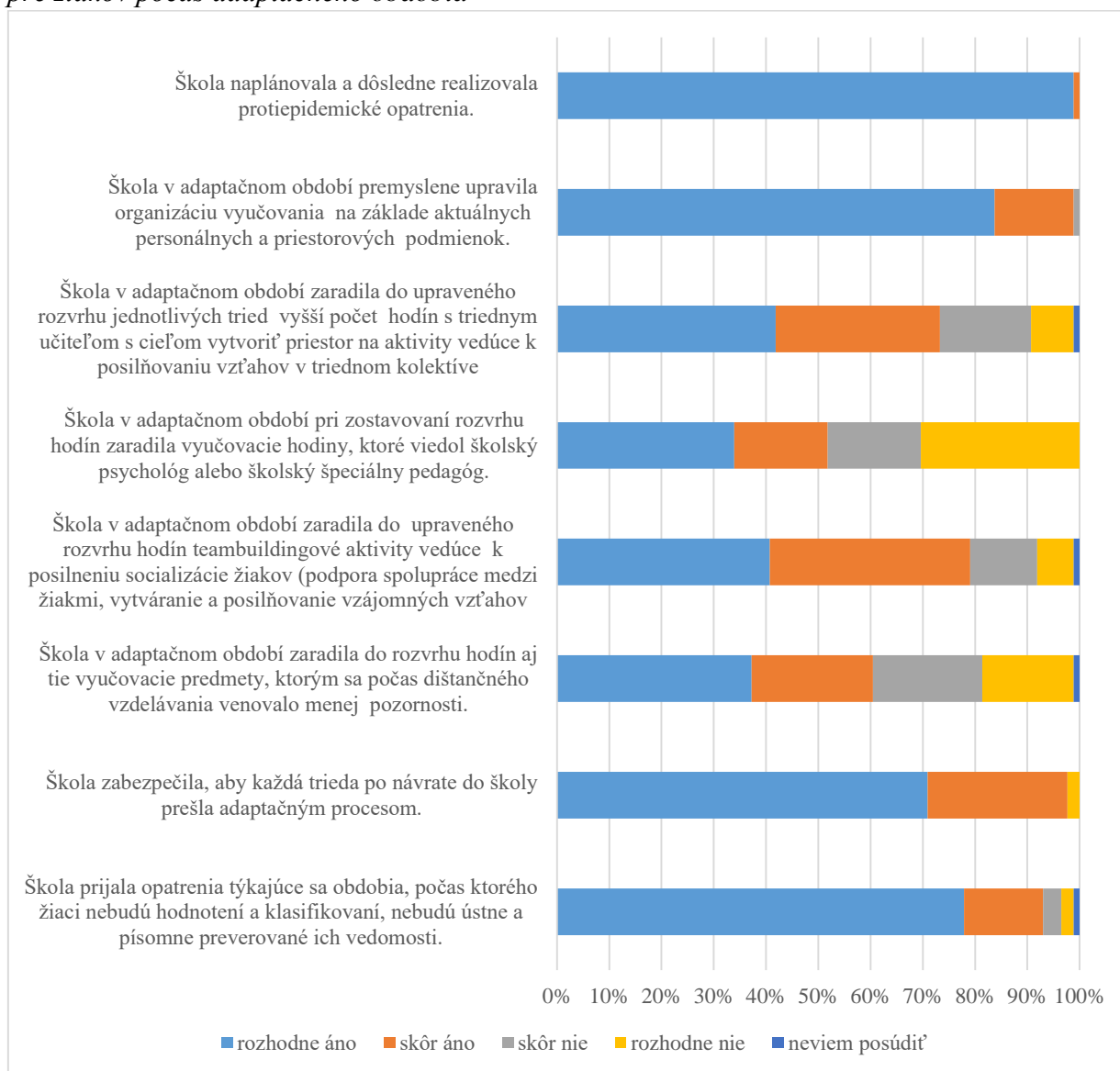

3.4. Prijaté opatrenia vedúce k bezpečnému návratu žiakov do škôl

Systém opatrení, ktoré školy prijímali na vytvorenie bezpečného a ústretového prostredia pre žiakov bezprostredne po obnovení prezenčného vzdelávania sa týkal predovšetkým žiakov, ale v značnej miere aj spolupráce a komunikácie školy s rodičmi žiakov.

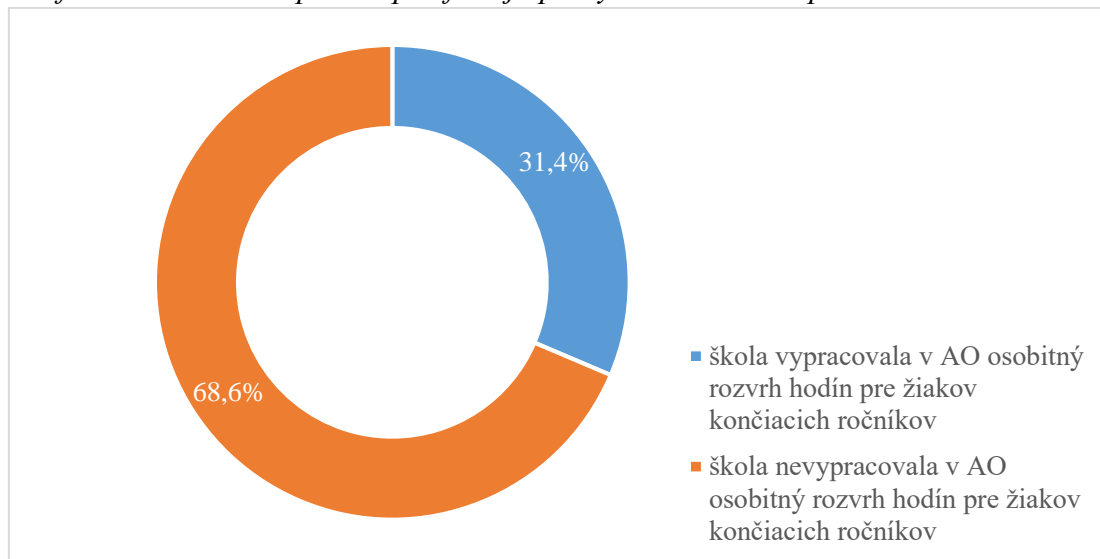
Respondenti vyjadrili výrazný súhlas so sériou výrokov (graf č. 14), ktoré obsahovali pravdepodobný súbor opatrení, ktorý mali potenciál minimalizovať problémy žiakov spojené s obnovením prezenčného vzdelávania. Istú výnimku tvorí opatrenie, ktoré bolo založené na priamej účasti školského špeciálneho pedagóga alebo školského psychológa na výchovno-vzdelávacej činnosti, čo čiastočne môže súvisieť s tým, že takmer polovica škôl (40) nezamestnávala školského psychológa. K menej preferovaným opatreniam v adaptačnom období patrilo aj začlenenie do rozvrhu tých vyučovacích predmetov, ktorým škola v čase dištančného vzdelávania venovala menej pozornosti.

Graf č. 14 Opatrenia, ktoré školy prijímali na vytvorenie bezpečného a ústretového prostredia pre žiakov počas adaptačného obdobia

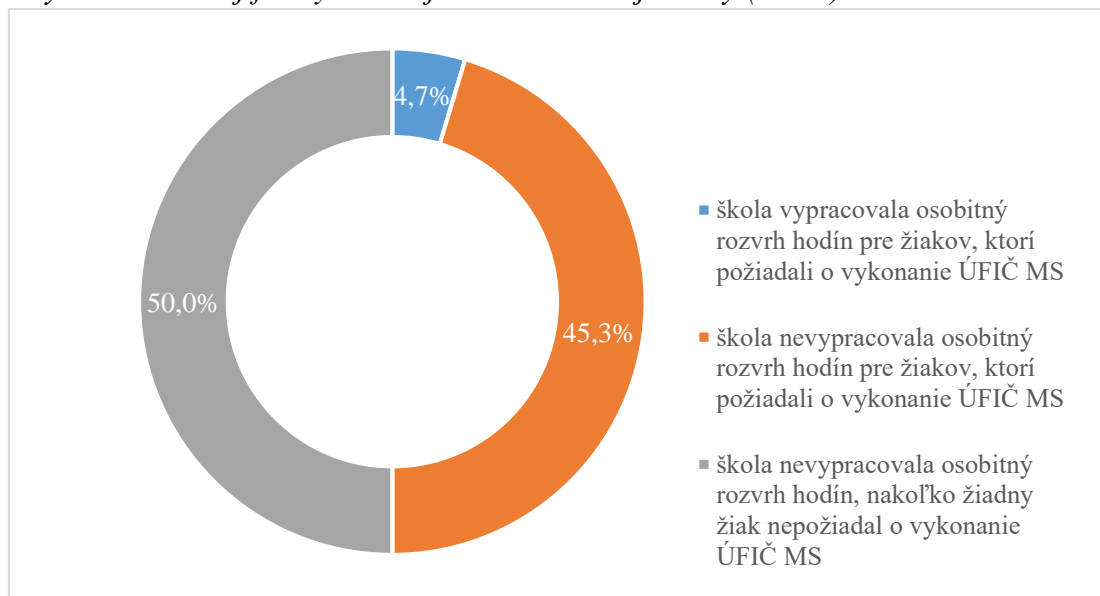
Vzhľadom na to, že prezenčné vzdelávanie bolo obnovené až 17. 05. 2021, ale rozhodnutie o zrušení externej časti maturitnej skúšky bolo datované k 04. 01. 2021 a rozhodnutie o organizácii internej časti maturitnej skúšky, ktorú bolo možné konať administratívnym spôsobom k termínu 22. 03. 2021, prevažná časť škôl (takmer 69 %) zrejme nepocíťovala potrebu venovať špecifickú pozornosť príprave žiakov na maturitné skúšky. Z toho dôvodu táto skupina škôl nezostavila špecifický rozvrh, ktorý by odrážal skladbu maturitných predmetov, či už povinných, alebo voliteľných.

Graf č. 15 Podiel škôl podľa špecifickej úpravy rozvrhu hodín pre žiakov končiacich ročníkov

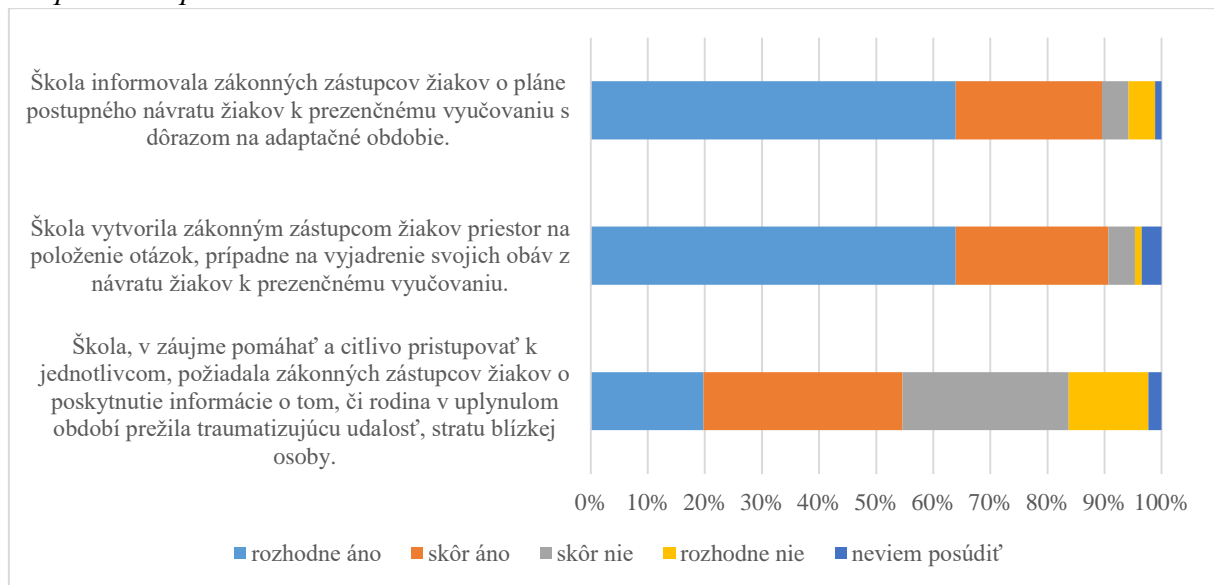
Podľa rozhodnutia o termínoch a organizácii internej časti maturitnej skúšky mohol plnoletý žiak alebo zákonný zástupca žiaka, namiesto vykonania maturitnej skúšky administratívnym spôsobom, požiadať o vykonanie ústnej formy internej časti maturitnej skúšky (ÚFIČ MS) z príslušného predmetu maturitnej skúšky pred predmetovou maturitnou komisiou. V polovici škôl, ktoré sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, sa vzdelávali žiaci, ktorí takúto možnosť využili, ale iba necelých 5 % škôl túto skutočnosť premietlo do špecifickej úpravy rozvrhu hodín.

Graf č. 16 Podiel škôl podľa špecifickej úpravy rozvrhu hodín pre žiakov, ktorí požiadali o vykonanie ústnej formy internej časti maturitnej skúšky (ÚFIČ)

Väčšina škôl (90 %) informovala zákonných zástupcov o pláne postupného návratu žiakov k prezenčnému vzdelávaniu a vo väčšine prípadov im poskytli možnosť priamo so školou komunikovať na tému nastavenia vzdelávania. Takmer 55 % škôl požiadalo zákonných zástupcov o informácie, či žiak počas prerušeného prezenčného vzdelávania prežil traumatizujúcu udalosť, na ktorú by mala škola citlivo reagovať a prípadne aj pomôcť prekonať jej dôsledky.

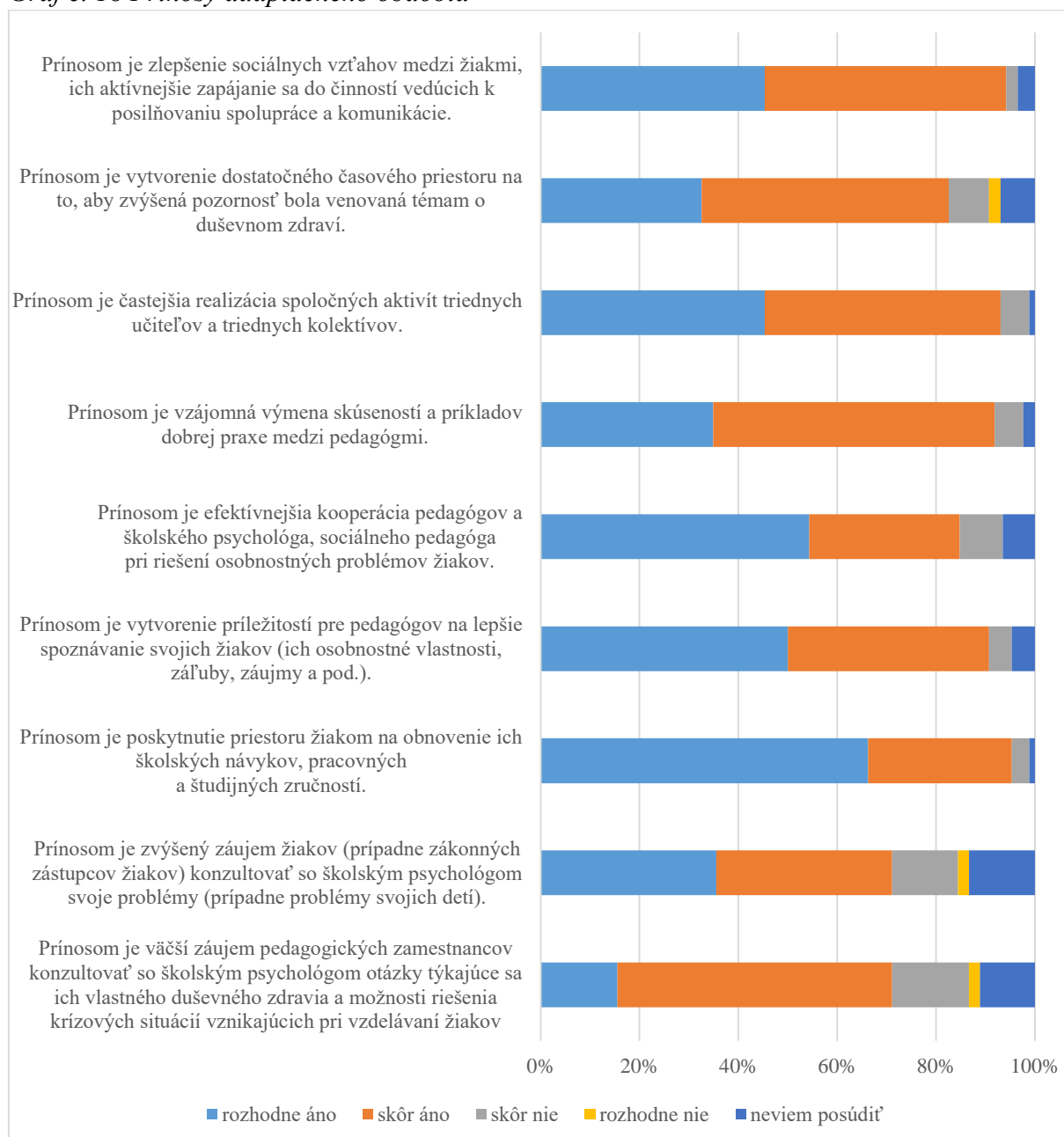
Graf č. 17 Opatrenia v oblasti spolupráce a komunikácie s rodičmi posilňujúce úspešný priebeh adaptačného procesu

3.5. Prínosy adaptačného obdobia

Na sériu výrokov orientovaných na pozitívne stránky adaptačného obdobia reagovali respondenti súhlasne. To do istej miery dokazuje, že takto koncipované obdobie bolo pre začlenenie žiakov do prezenčného vzdelávania strávené užitočne. Menej respondentov vyjadrilo súhlas s výrokmi, ktoré rátajú s intenzívnejším využitím služieb školského psychológa zo strany zákonných zástupcov a pedagogických zamestnancov pre ich osobnú potrebu (výroky č. 9 a 10 v grafe č. 18), a to aj napriek tomu, že miera súhlasu s výrokmi bola odvodzovaná iba z počtu tých škôl, ktoré zamestnávali školského psychológa.

Graf č. 18 Prínosy adaptačného obdobia

4. Odhad miery plnenia požiadaviek učebných osnov na vedomosti, zručnosti a postoje žiakov

V čase adaptačného obdobia, ale aj neskôr, bolo pre zavedenie plnohodnotného prezenčného vzdelávania nevyhnutné zistiť, do akej miery žiaci plnili požiadavky učebných osnov na vedomosti, zručnosti a postoje v porovnaní s bežným prezenčným vyučovaním. Z tohto dôvodu respondenti mali možnosť číslami od 1 do 5 vyjadriť odhad veľkosti rozdielu medzi plánovaným objemom vedomostí, úrovňou zručností a postojov a skutočnosťou, pričom čísla 5 vyjadruje najväčší rozdiel a čísla 1 najmenší rozdiel medzi plánom a skutočnosťou.

Z tabuliek č. 5 a 6 a takisto z grafov č. 19 a 20 je zjavné, že rozdiely v kľúčových vzdelávacích oblastiach (Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda) optimistickejšie vnímajú respondenti u žiakov gymnázia s 8-r. VP (53 škôl), kde rozdiel medzi plánom a skutočnosťou je v rozpätí od 1,9 do 2,1.

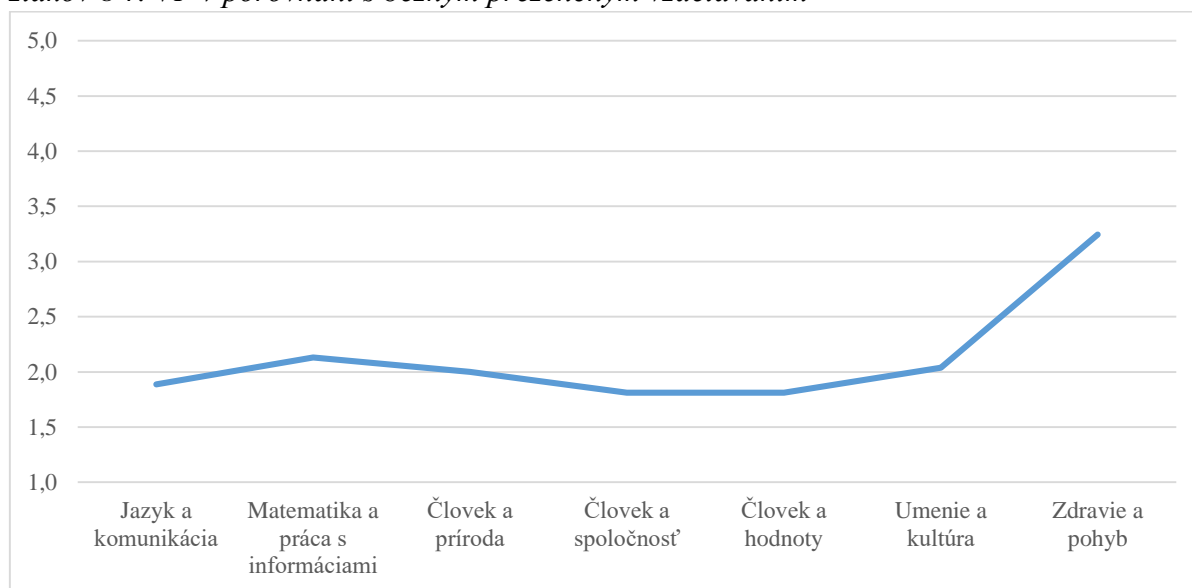
V prípade žiakov gymnázia so 4-r./5-r. VP (80 škôl) odhadujú respondenti rozdiel v týchto kľúčových vzdelávacích oblastiach v rozpätí od 2,0 do 2,5.

Takisto vo vzdelávacích oblastiach Človek a spoločnosť a Človek a hodnoty je podľa respondentov situácia lepšia u žiakov v 8-r. VP, kde sa odhadnutý rozdiel medzi plánom a skutočnosťou pohybuje na úrovni 1,8, pričom v 4-r./5-r. VP v rozpätí od 1,9 do 2,00.

Tabuľka č. 5 Odhad miery plnenia požiadaviek učebných osnov na vedomosti, zručnosti a postoje žiakov 8-ročného VP GYM v porovnaní s bežným prezenčným vzdelávaním

8-r. VP	<i>veľkosť rozdielu medzi plánovaným objemom vedomostí a zručností žiakov (učebné osnovy) a skutočným stavom vo vedomostiach a zručnostiach žiakov identifikovaných po ich návrate do školy (hodnotenie jednotlivých subjektov)</i>					
<i>Vzdelávacia oblasť</i>	1	2	3	4	5	vážený priemer
Jazyk a komunikácia	17	27	7	2	0	1,9
Matematika a práca s informáciami	14	21	15	3	0	2,1
Človek a príroda	15	24	13	1	0	2,0
Človek a spoločnosť	20	24	8	1	0	1,8
Človek a hodnoty	21	23	7	2	0	1,8
Umenie a kultúra	18	19	12	4	0	2,0
Zdravie a pohyb	6	8	14	17	8	3,2

Graf č. 19 Odhad miery plnenia požiadaviek učebných osnov na vedomosti, zručnosti a postoje žiakov 8-r. VP v porovnaní s bežným prezenčným vzdelávaním

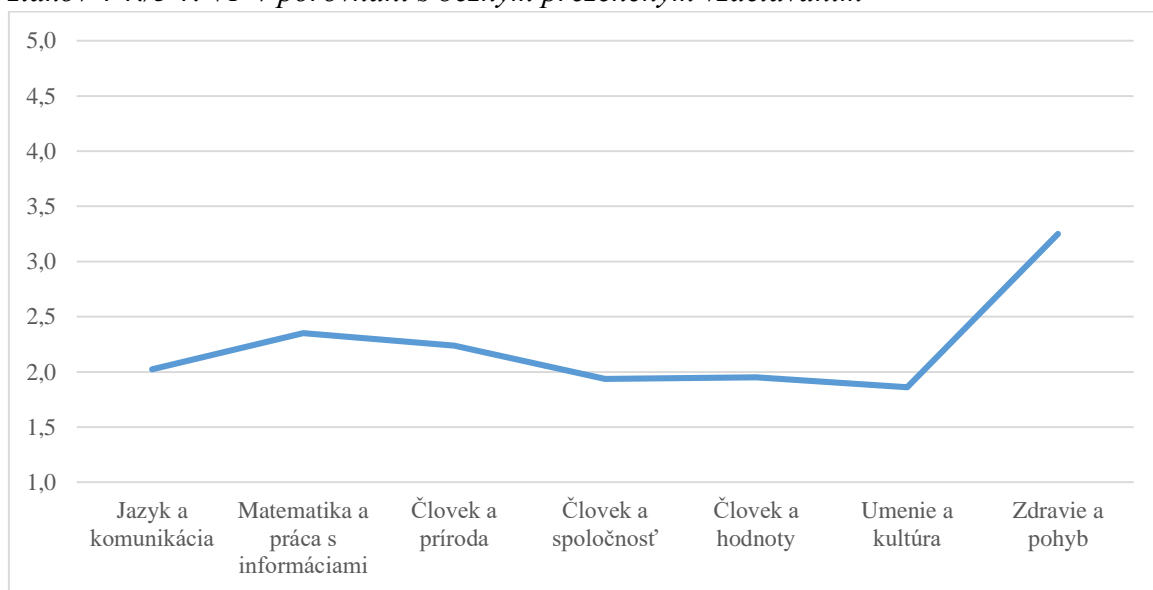

Tabuľka č. 6 Odhad miery plnenia požiadaviek učebných osnov na vedomosti, zručnosti a postoje žiakov 4-r./5-r. VP v porovnaní s bežným prezenčným vzdelávaním

Vzdelávacia oblasť	veľkosť rozdielu medzi plánovaným objemom vedomostí a zručností žiakov (učebné osnovy) a skutočným stavom vo vedomostiach a zručnostiach žiakov identifikovaných po ich návrate do školy (hodnotenie jednotlivých subjektov)					vážený priemer
	1	2	3	4	5	
Jazyk a komunikácia	20	40	18	2	0	2,0
Matematika a práca s informáciami	17	24	34	4	1	2,4
Človek a príroda	14	38	23	5	0	2,2
Človek a spoločnosť	24	39	15	2	0	1,9
Človek a hodnoty	27	36	11	6	0	2,0
Umenie a kultúra	34	29	11	6	0	1,9
Zdravie a pohyb	7	14	27	16	16	3,3

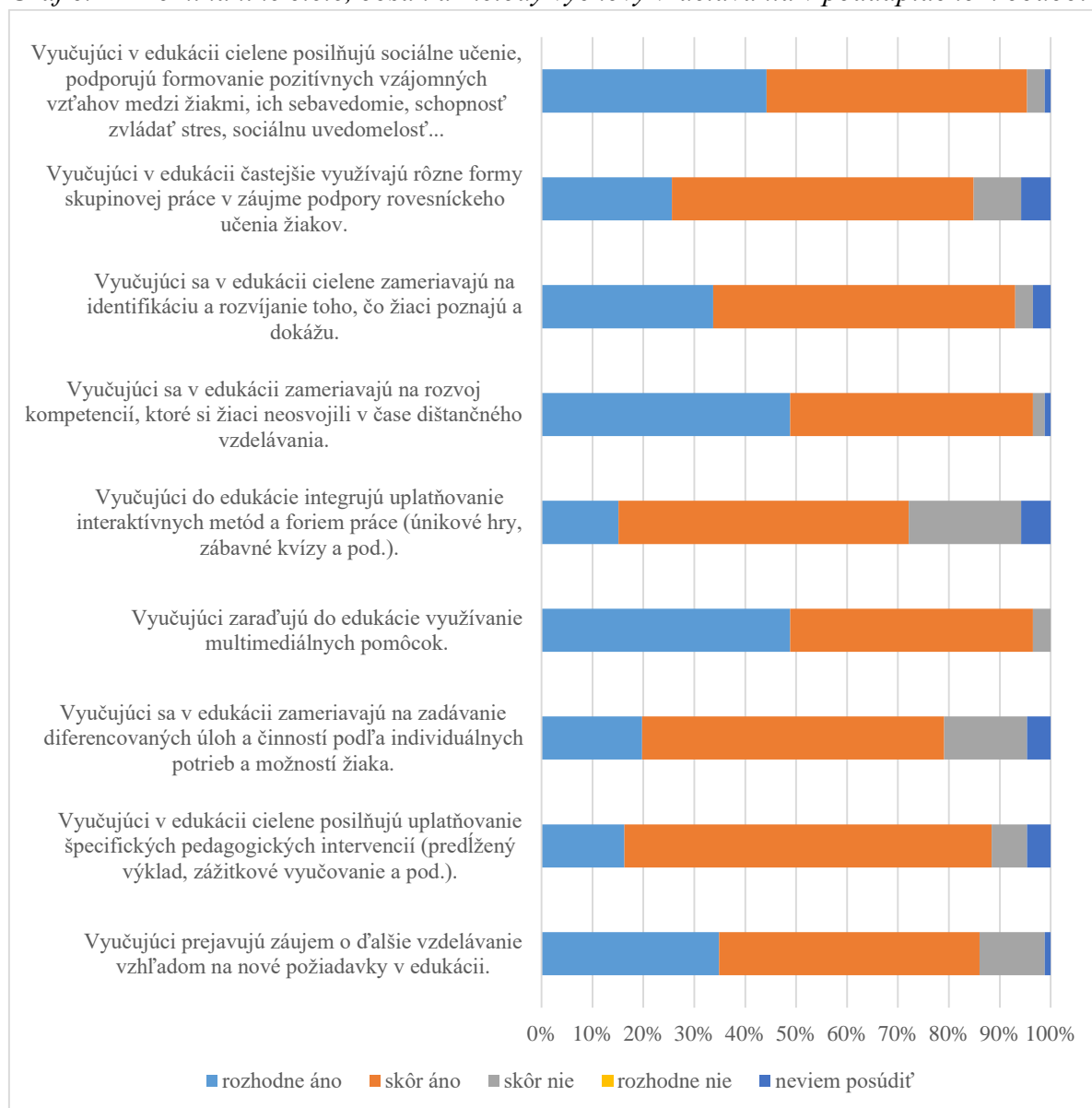
Graf č. 20 Odhad miery plnenia požiadaviek učebných osnov na vedomosti, zručnosti a postoje žiakov 4-r./5-r. VP v porovnaní s bežným prezenčným vzdelávaním

5. Poadaptačné obdobie

Pod pojmom „poadaptačné obdobie“ sa rozumie obdobie po uplynutí dostatočne dlhého času, kedy si žiaci mali možnosť privyknuť na každodenný pobyt v školskom prostredí s pevne organizovaným časom a školskými povinnosťami. Zároveň je možné ale predpokladať, že napriek ukončeniu adaptačného obdobia sa do pedagogického prístupu k žiakom premietal zámer pokúsiť sa prekonať negatívne dôsledky dlhodobého dištančného vzdelávania. Z tohto dôvodu bol respondentom predložený súbor výrokov o výchovno-vzdelávacích cieľoch, ktoré sa učitelia budú snažiť naplňať v poadaptačnom období, vrátane preferencie metód a zmeny v obsahu vzdelávania. Z grafu č. 21 je zrejmé, že miera súhlasu s každým výrokom bola vysoká, pričom podľa takmer 97 % respondentov sa školy orientovali prevažne na rozvoj kompetencií, ktoré si žiaci nemali príležitosť rozvíjať v čase dištančného vzdelávania a na posilňovanie pozitívnych vzťahov medzi žiakmi, schopnosť zvládať stres a posilňovať dôveru v seba samých (95 %).

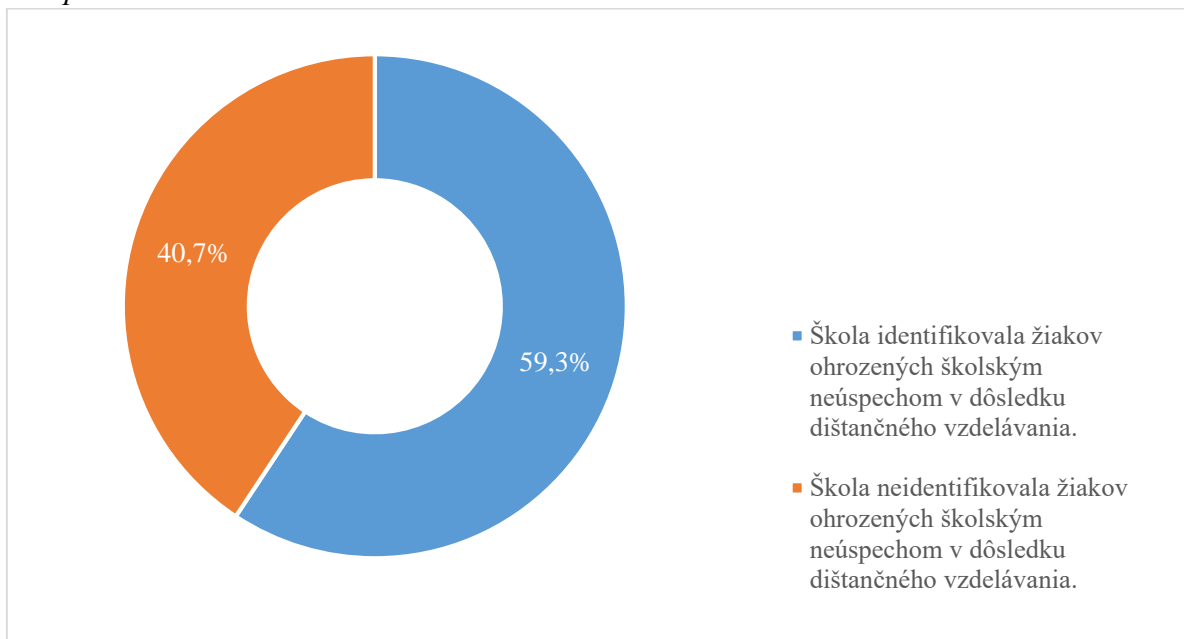
Graf č. 21 Dominantné ciele, obsah a metódy výchovy vzdelávania v poadaptačnom období

6. Podpora žiakov ohrozených školským neúspechom v poadaptačnom období

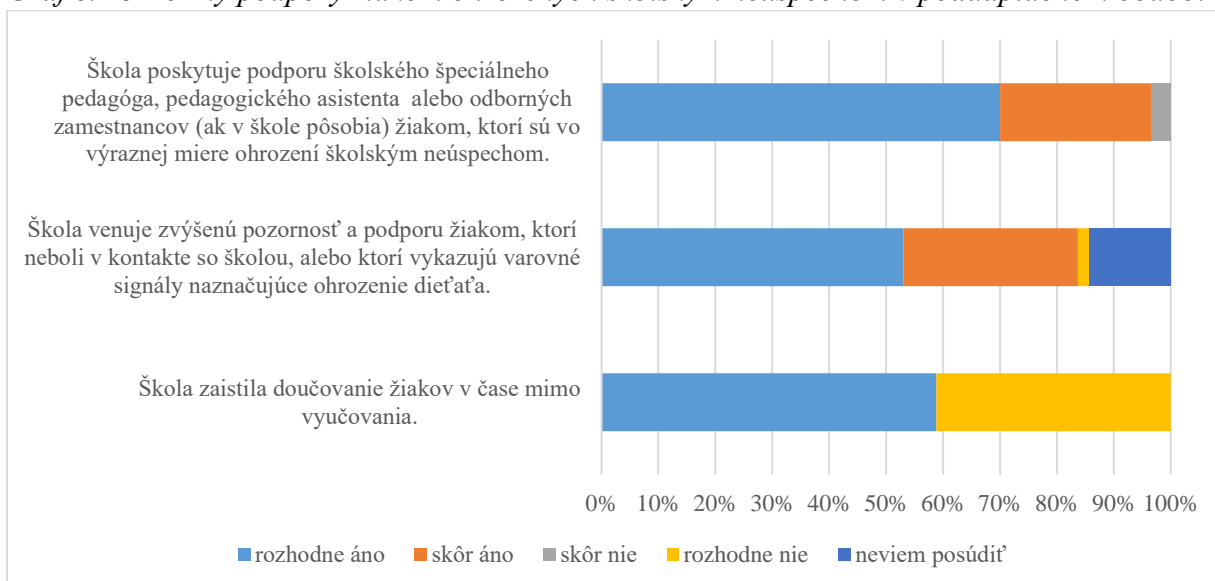
Napriek tomu, že iba 9,3 % respondentov (kapitola č. 2) uviedlo, že v ich škole boli takí žiaci, ktorí sa nezapojili do DV, tak až 59 % respondentov identifikovalo vo svojej škole žiakov, ktorí boli v dôsledku DV ohrození školským neúspechom. Táto skutočnosť podporuje názor, že DV nedosahuje efektívnosť prezenčného vzdelávania.

Graf č. 22 Podiel škôl, ktoré identifikovali/neidentifikovali žiakov ohrozených školským neúspechom v dôsledku dištančného vzdelávania

Respondenti zaostávanie žiakov najčastejšie riešili za pomoci špeciálneho pedagóga, asistenta učiteľa, prípadne odborných zamestnancov (97 %) a zároveň žiakom, ktorí neboli v kontakte so školou, prípadne vykazovali varovné signály, že sa ocitli v pásme ohrozenia, venovali zvýšenú pozornosť a podporu (približne 84 %), vrátane doučovania (takmer 59 %). Za zmienku stojí fakt, že 21 subjektov, ktoré identifikovali žiakov v pásme ohrozenia školským neúspechom nezamestnávalo školského psychológa.

Graf č. 23 Formy podpory žiakom ohrozených školským neúspechom v poadaptačnom období

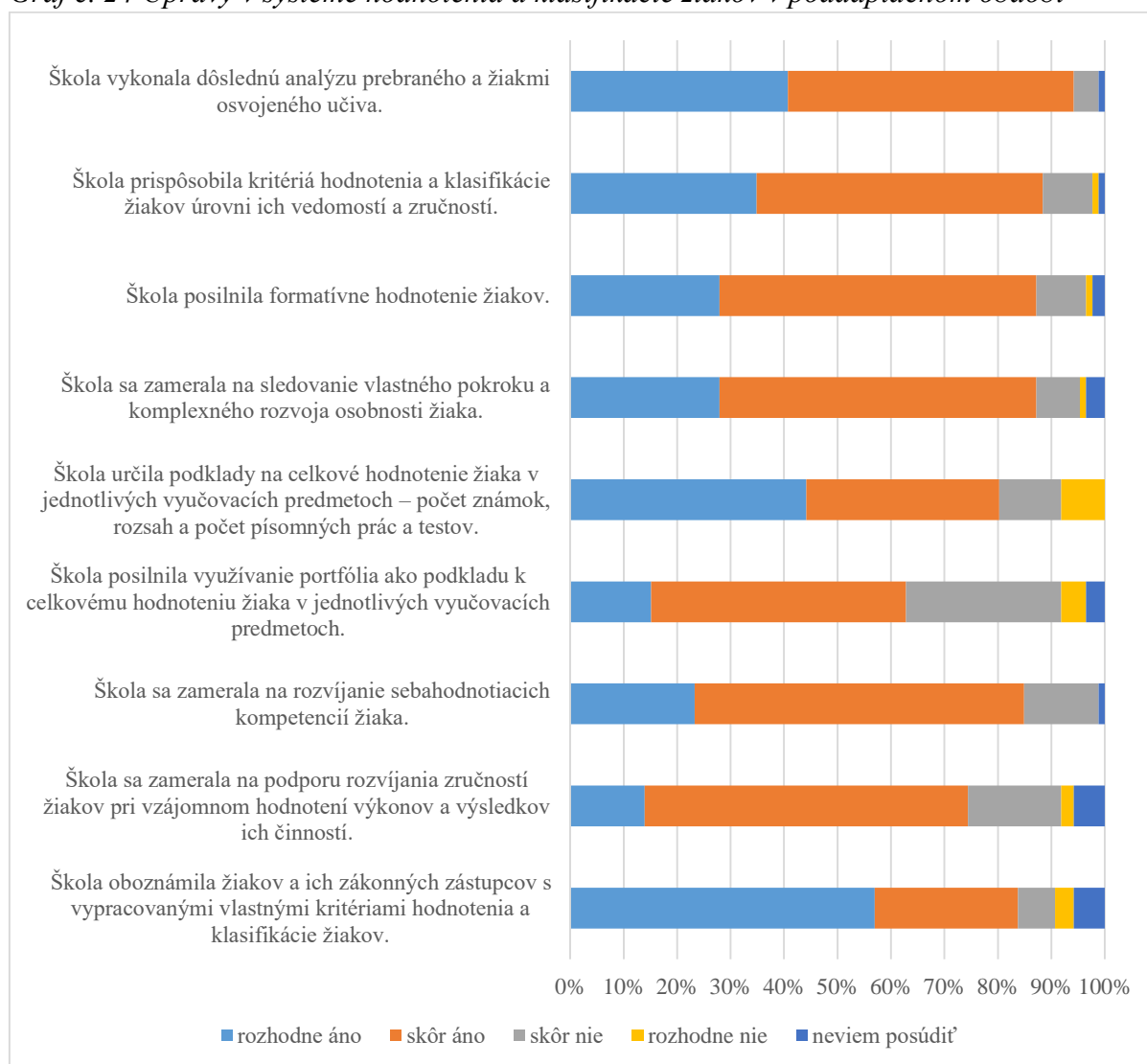

Takmer 55 % respondentov uviedlo, že uplatňovali aj iné formy podpory, než boli obsiahnuté v ponuke možností v dotazníku. K najfrekvencovanejším patrili pravidelná komunikácia so zákonnými zástupcami a samotnými žiakmi, podpora od spolužiakov, intervencie samotných učiteľov. Respondenti uvádzali aj podporné opatrenia organizačného rázu, cieľom ktorých bolo detailne zistiť, ktoré časti učiva žiaci nedostatočne zvládajú, následné rozčlenenie učiva do jednotlivých úsekov a predĺženie klasifikačného obdobia, prípadne odporúčanie, aby sa žiak vzdelával podľa individuálneho učebného plánu.

6.1. Nastavenie procesov hodnotenia a klasifikácie žiakov v poadaptačnom období

Na základe odporúčaní príslušných autorít a samozrejme aj na základe vlastnej skúsenosti a poznania pristúpili školy k úprave k systému hodnotenia a klasifikácie žiakov po obnovení prezenčného vzdelávania. Z grafu č. 24 je zrejmé, že základom pre zmeny bolo zistenie rozdielu medzi tým, čo si žiaci mali osvojiť a tým, čo si skutočne osvojili. Tomuto zisteniu školy prispôbili kritériá hodnotenia a formy hodnotenia, čo znamená, že sa pozornosť sústredila na formatívne hodnotenie, na sledovanie vlastného pokroku žiaka, vrátane komplexného rozvoja jeho osobnosti a na sebahodnotiace kompetencie žiakov.

Graf č. 24 Úpravy v systéme hodnotenia a klasifikácie žiakov v poadaptačnom období

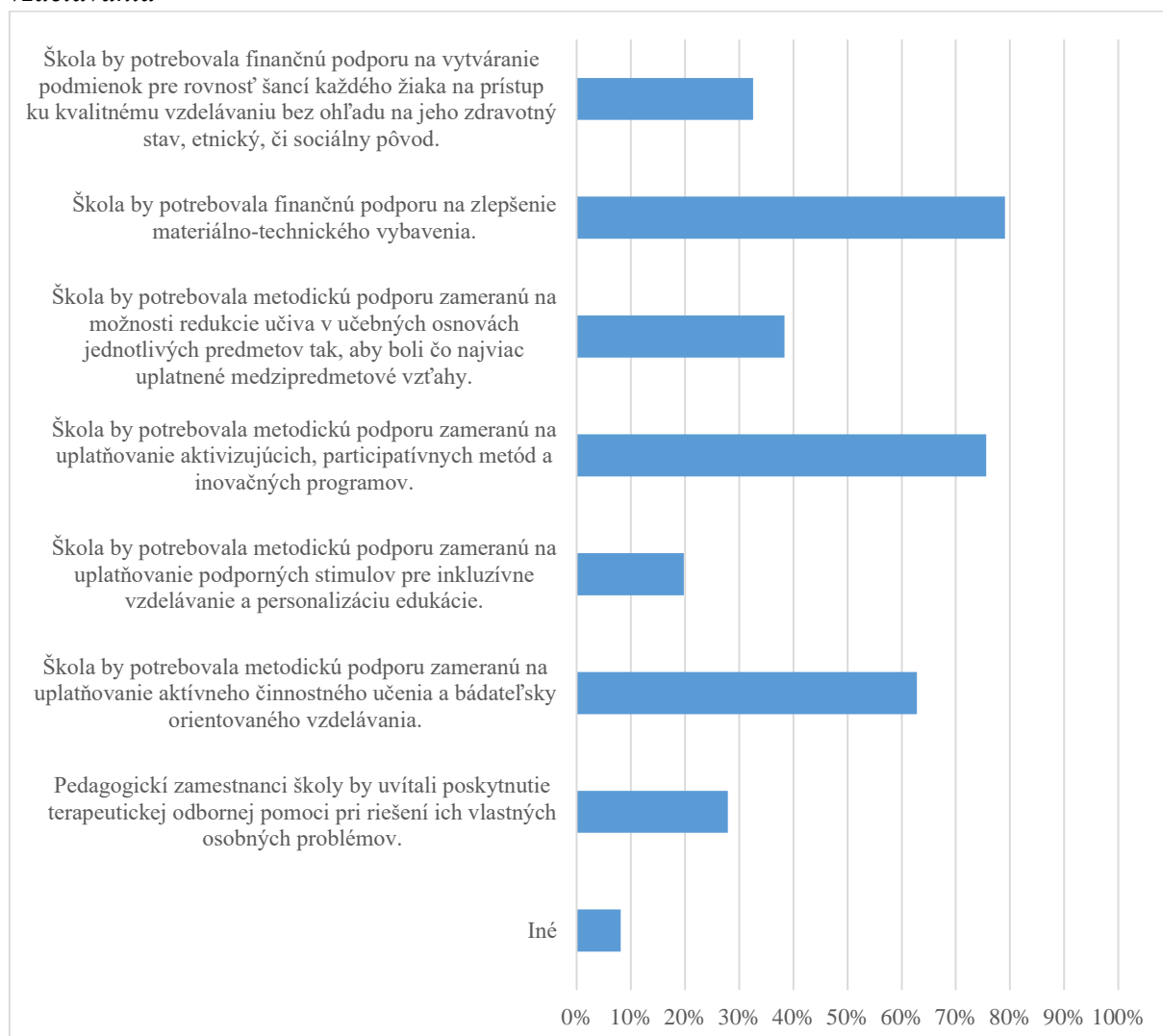

7. Očakávaná podpora školy vzhľadom na novovzniknutú situáciu vo vzdelávaní

Opakované prerušenie prezenčného vzdelávania v dvoch školských rokoch po sebe a problémy škôl pri uskutočňovaní synchronnej formy online dištančného vzdelávania odhalili mnohé zo slabých miest vzdelávacieho systému, počínajúc technickým zázemím škôl, cez nedostatočné podmienky pre podporu žiakov, ktorí to najviac potrebujú, až po kompetencie učiteľov zmysluplne využívať digitálne prostriedky a efektívne vzdelávacie metódy.

Až 79 % respondentov očakáva podporu v oblasti materiálno-technického vybavenia, ktoré je základným predpokladom pre uskutočňovanie synchronnej online formy DV, ale aj pre zefektívnenie samotného prezenčného vzdelávania. Takmer 76 % respondentov pociťuje vlastné rezervy v uplatňovaní aktivizujúcich, participatívnych metód a inovačných programov a takmer 63 % respondentov by uvítalo metodickú podporu aj v oblasti aktívneho učenia sa a bádateľsky orientovaného vzdelávania. Prekvapujúco iba necelých 33 % respondentov by očakávalo finančnú pomoc pri vytváraní inkluzívneho prostredia, a to aj napriek tomu, že mnohé školy nezamestnávajú školského psychológa, prípadne ďalší podporný personál. V tomto kontexte iba 20 % respondentov by očakávalo metodickú podporu v oblasti uplatňovania princípov inkluzívneho a personalizovaného vzdelávania.

Graf č. 25 Požadované formy podpory pre zvládnutie dôsledkov prerušenia prezenčného vzdelávania

Približne 8 % respondentov označilo možnosť, že očakáva podporu aj v inej oblasti, než ponúkal dotazník. Rovnako, ako v predchádzajúcich prípadoch, ich konkretizácia bola len iným vyjadrením predložených možností v dotazníku. K skutočne iným (originálnym) podporným opatreniam možno priradiť:

- poskytnutie finančných prostriedkov na obsadenie miesta školského psychológa, keďže dlhé obdobie dištančného vzdelávania a problémy s ním spojené spôsobilo, že v školách vzrástol počet žiakov s úzkosťou a psychickými problémami, so sebapoškodzovaním. Napriek ústretovosti CPPPaP žiaci a učitelia čakajú pomerne dlho na termín konzultácie, pričom problémy sú akútne;
- poskytnutie finančných prostriedkov na výkon špecializovanej funkcie – správca siete;
- školy by privítali možnosť metodických a vzdelávacích aktivít pre učiteľov, školení, kurzov priamo v škole, prípadne na začiatku alebo na konci letných prázdnin, aby sa neprekryvali termíny s vyučovaním počas školského roka;
- pedagogickí zamestnanci by uvítali poskytnutie fyzioterapeutickej odbornej pomoci vzhľadom na dĺžku času stráveného pri počítačoch počas dištančného vzdelávania, vrátane rekreačných poukazov pre všetky školy (bez obmedzenia počtu zamestnancov).

Zistenia z dotazníkového prieskumu spracovali PaedDr. Viera Kalmárová a Mgr. Iveta Kozáková, dňa 08. 09. 2021